

Yttrande över remiss från Läkemedelsverket gällande föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel med läkemedel

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser att en ökad kompetens inom egenvårdsrådgivningen kan vara positivt för folk- och djurhälsan. Därför är SLUs inställning till de föreslagna ändringarna positiv. Kompetenshöjningen kan medföra ökade kostnader för aktörer inom apoteksmarknaden men inte inom djurhälsovården. Med tanke på det stora utbudet av receptfria läkemedel och egenvårdsprodukter på marknaden på vilka kostnaderna kan slås ut, anser SLU att prisbilden i stort inte borde påverka konsumenten mer än marginellt.

Generella synpunkter

För egenvård till djur är utbudet i förhållande till människa begränsat. Receptfria läkemedel är i princip begränsade till antiparasitär behandling av sällskapsdjur. Därtill kommer ett antal medicintekniska produkter och kosttillskott för exempelvis pälsvård samt för att öka välbefinnandet hos häst, hund och katt. Därmed bedömer SLU att regelförändringen får en relativt begränsad påverkan för SLUs verksamhetsområden idag. Därmed inte sagt att förändringen är obetydlig eller irrelevant. En ökad kunskap hos personalen som ger råd om egenvård har möjligheter att öka djurhälsan. Det är också rimligt att anta att detta är ett marknadssegment som kommer att öka i framtiden och de föreslagna regeländringarna ligger i linje för att möta behovet av information som detta skulle medföra.

De utbildningsområden som framgår av konsekvensutredningen framstår som relevanta. Det är dock på sin plats att påpeka att ämnesområdena anatomi, fysiologi och patologi är inriktade mot människa samtidigt som apotekspersonalen skall få kompetens att avgöra när ett djur skall rekommenderas egenvård eller hänvisas till djursjukvården. Här haltar konsekvensutredningen. För att kunna ge bra

rekommendationer om vård av djur krävs minst grundläggande kunskaper även om djurens fysiologi, anatomi och sjukdomar samt av djurslagsskillnader för relevanta djurslag. Exempelvis är det enligt den så kallade kaskadprincipen lagligt att behandla djur med paracetamol vid vissa specifika omständigheter. Det kan vara funktionellt på hund och häst men en 500 mg tablett är en dödlig dos för en normalstor katt. Även om läkemedelsbehandling med paracetamol inte skall ordineras av annan än veterinär är detta viktigt att påpeka för att belysa att även receptfria läkemedel eller andra produkter kan få ödestigna konsekvenser om givna till djur utan rätt kompetens. Det är vanligt att personer utan veterinär kompetens rekommenderar olika läkemedel på sociala medier oavsett att ordination av läkemedel till djur bara får göras av veterinär. Apotekspersonalens kompetens kan vara ett sätt för samhället att väga upp mot detta.

Ökade krav på utbildning och dokumentation kan öka kostnaderna för aktörer på apoteksmarknaden. De aktörerna är skilda från djursjukvården och rimligen även för andra ämnesområden som faller under SLU. Därför ser SLU ingen direkt yrkesmässig ekonomisk konsekvens för SLUs verksamhet eller de som genomgår/genomgått en utbildning vid SLU. Däremot kommer apoteken troligen slå ut kostnaden som uppstår med de uppdaterade föreskrifterna på sina kunder för att även fortsatt uppnå lönsamhet, sannolikt genom prisökningar på receptfria läkemedel och övriga egenvårdsprodukter. Det stora utbudet av dylika gör dock att respektive produkt gissningsvis kommer stanna i samma prissegment som idag.

Specifika synpunkter

3a § punkt 1 anger ” ha kompetens att avgöra när konsumenten kan rekommenderas egenvård eller ska hänvisas till hälso- och sjukvården”. Hälso- och sjukvården refererar vanligen till människa och inte till djur som vanligen benämns djurhälsa- och djursjukvården. Även om det i konsekvensutredningen framgår att även djursjukvården avses anser SLU att detta även bör specificeras i föreskriften för att öka tydligheten att även produkter till djur omfattas.

Av 3b § framgår att kraven på utbildning riktas till personal som inte är farmaceututbildade. I sammanhanget vill SLU påpeka att vara sig receptarie- eller apotekartutbildningen vid Uppsala universitet innehåller uppenbara moment om veterinärmedicinsk farmakologi eller husdjursfysiologi. Utbildningarna inom husdjuren verkar vid snabb överblick av studieplanerna inskränkas till att apotekare skall kunna redogöra för olika administrationsvägar för husdjuren samt att för husdjuren relevanta fördjupningskurser skulle kunna arrangeras. Bristen på utbildning inom husdjursvetenskaperna och veterinärmedicin (djurslagsskillnader inkluderat) i de yrkesgrupperna är därför relevant att lyfta för fortsatt diskussion i syfte att ytterligare stärka möjligheterna för en god djurhälsa.

I 3b § anges att utbildningen skall innehålla sjukdomslära och fysiologi inom egenvård. Av konsekvensutredningen framgår att det syftar på människa. Det bör

ändras och tydliggörs att det även inkluderar djur inklusive relevanta djurslagsskillnader.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Rauni Niskanen efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av universitetslektor Carl Ekstrand vid institutionen för husdjurens biovetenskaper.

Rauni Niskanen

Linda Ferngren